KONDRAT
I PARTNERZY

PODCAST

PRAWO ŻYWNOŚCIOWE

OPAKOWANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

z opakowań środków spożywczych korzystamy na co dzień, jednak rzadko kiedy zastanawiamy się, jakie wymagania muszą spełnić, zanim trafią do naszych rąk. Tymczasem rola opakowań jest szczególnie istotna, bowiem to właśnie one w znaczącym stopniu decydują o jakości, trwałości i bezpieczeństwie żywności. Jakie wymagania prawne należy zatem spełnić by opakowanie mogło mieć kontakt z żywnością? Czy istnieje lista substancji, które mogą być wykorzystywane przy produkcji opakowań żywnościowych? I dlaczego nie warto zapominać o wpisie do rejestru BDO?

Wszystkie materiały i wyroby, które w stanie gotowym do użytkowania są przeznaczone do kontaktu z żywnością, pozostają z nią w kontakcie lub można oczekiwać, że wejdą z nią w kontakt, w wyniku czego nastąpi migracja składników z opakowania do żywności określamy mianem materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wśród nich można wyróżnić zarówno wszystkie rodzaje materiałów opakowaniowych i opakowań do żywności, ale również pojemniki, naczynia czy sztućce.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestię materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością jest rozporządzenie 1935/2004, zgodnie z którym opakowania środków spożywczych nie powinny stanowić zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz powodować niemożliwej do przyjęcia zmiany w składzie żywności bądź pogorszenia jej cech organoleptycznych.

Co więcej, oznakowanie, reklama i sposób prezentowania materiału lub wyrobu nie powinny wprowadzać konsumentów w błąd. Ponadto w rozporządzeniu 1935/2004 wprowadzono podstawowe wymagania prawne związane chociażby z kwestią składania deklaracji zgodności, odpowiedniego znakowania opakowań czy wytycznymi dotyczącymi identyfikowalności materiałów opakowaniowych w łańcuchu dostaw.

Lista aktów prawnych regulujących kwestię dotyczącą materiałów do kontaktu z żywnością jest bardzo długa. Obejmuje rozporządzenia unijne m.in.:

- rozporządzenie 2023/2006 – szczegółowo określające wymagania dobrej praktyki produkcyjnej w kontekście materiałów opakowaniowych;
- rozporządzenie 10/2011 – dotyczące opakowań do kontaktu z żywnością wykonanych z tworzyw sztucznych
- rozporządzenie 282/2008 – odnoszące się do opakowań wykonanych z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu

Istnieją także istotne akty krajowe, takie jak ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia, czy rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wykazu substancji, których stosowanie jest dozwolone w procesie wytwarzania lub przetwarzania materiałów i wyrobów z innych tworzyw niż tworzywa sztuczne przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Zawierają one wymagania w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniach unijnych. Co istotne, producenci materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywności są zobligowani do stosowania w procesie produkcyjnym jedynie substancji znajdujących się w odpowiednich wykazach, tzw. listach pozytywnych.

KONDRAT
I PARTNERZY

PODCAST

PRAWO ŻYWNOŚCIOWE

OPAKOWANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

Na szczególną uwagę zasługuje rozporządzenie 10/2011, w którym przedstawiono właśnie taki szczegółowy wykaz surowców i substancji dopuszczonych do stosowania w procesie produkcji opakowań oraz określono maksymalne limity migracji tych substancji. Warunki badań migracji oraz rodzaje badań sensorycznych określa się w zależności od pakowanej żywności oraz przewidywanego czasu i temperatury kontaktu produktu spożywczego z danym materiałem. Warto podkreślić również, że to Producent opakowań ma obowiązek potwierdzić odpowiednimi badaniami, że jego wyrób nie przekracza dozwolonych limitów i opakowany produkt będzie bezpieczny do stosowania w produkcji żywności.

Obowiązkowym elementem dokumentacji towarzyszącej materiałom i wyrobom przeznaczonym do kontaktu z żywnością wprowadzanym na rynek jest pisemna deklaracja zgodności, stwierdzająca, że opakowania są zgodne z przepisami mającymi wobec nich zastosowanie. Deklaracja musi być dostępna dla każdego etapu łańcucha dostaw, poczynając od surowców, monomerów, dodatków, powłok, poprzez półprodukty, takie jak granulaty; kończąc na produktach gotowych, zgodnie z koncepcją identyfikowalności produktu. Warto również zaznaczyć, że każdy przedsiębiorca wprowadzający opakowania lub produkty do obrotu w kraju ma obowiązek zarejestrować się w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami – w skrócie BDO i uzyskać numer dla swojej firmy. Szczegółowe regulacje prawne w tym zakresie zawiera ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Rejestracja w bazie BDO dla wprowadzających jest odpłatna i wynosi 100 zł dla mikroprzedsiębiorcy oraz 300 zł dla pozostałych przedsiębiorców. Opłata w tej samej wysokości opłacana jest później co roku jako tzw. opłata roczna BDO. Przedsiębiorca, który nie dopełni swoich obowiązków w zakresie rejestracji lub realizuje je niedokładnie, musi liczyć się z surowymi konsekwencjami. Na firmy, które działają bez wymaganego wpisu do rejestru BDO, nie prowadzą ewidencji opakowań czy też nie składają terminowo sprawozdań za wprowadzone opakowania i tym samym nie wnoszą opłaty produktowej, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska lub sąd, mogą nałożyć kary grzywny lub administracyjne kary pieniężne w wysokości od 5 000 do nawet 1 000 000 zł.

Jeśli jesteście Państwo zainteresowani kwestią opakowań środków spożywczych i potrzebujecie wsparcia prawnego z zakresie spełniania odpowiednich wymagań czy pomocy przy rejestracji w systemie BDO to zapraszamy do kontaktu z Kancelarią KONDRAT i Partnerzy za pośrednictwem adresu mailowego: prawozywnosciowe@kondrat.pl. Bardzo chętnie odpowiemy na wszelkie pytania.

mgr inż. Kinga Krent
Specjalista ds. prawa żywnościowego

ODCINEK 11